

for Rigsdagen; Lovforslaget er vedtaget af Folketinget ved dets anden Behandling.

Holstein: Reelt og faktisk er det vedtaget udenfor Rigsdagen mellem de to Partier, som danner Regeringsmajoriteten her i Tinget, men selvfølgelig vedtages det formelt forfatningsmæssigt her; det var kun det reelle, jeg sigtede til. Jeg er en oprigtig Tilhænger af det gamle liberale Princip: „Ingen over og ingen ved Siden af Folketinget“; men lige saa oprigtig Tilhænger jeg er af dette Princip, lige saa oprigtig Modstander er jeg af Princippet „Buntmagerloftet over Folketinget“. Dette Lovforslag er som bekendt blevet til paa Buntmagerloftet, og jeg maa sige, at jeg beklager at maatte se, med hvilken Lethed det Venstreparti, som i 20 Aar anvendte sine bedste Kræfter paa, og som saa sine bedste Mænd dø for at sætte det parlamentariske Princip til Ære i vor Forfatning, med hvilket Letsind dette samme Venstre efter 20 Aars Forløb tilsidesætter de Principper, som det den Gang satte som de højeste i vort Forfatningssliv. Jeg vil i høj Grad beklage, hvis Buntmagerloftet efterhaanden bliver gjort til fast, forfatningsmæssig Institution her i Landet. Men ved Siden af denne parlamentariske Skrøbelighed, som klæber ved dette Lovforslag, har det en saa iøjnefaldende baade socialpolitisk og erhvervspolitisk Mangel, at jeg har ondt ved at forstaa, hvorledes de Konservative kan bekvemme sig til at gaa med til det. Jeg har med Beklagelse set, at det ærede Medlem Hr. Fraenkel var den eneste Konservative, der tog Afstand fra de socialpolitiske Uhyrligheder i dette Lovforslag, som vistnok maa skrives paa den højtærede Landbrugsministers Konto, men for hvilke den højtærede Indenrigsminister har paataget sig Æren og Ansvaret. Saa vist som det er en konservativ Opgave — saaledes har jeg i alt Fald forstaaet det — at bidrage til at skabe social Fred og skabe Fordragelighed, Forsonlighed i Forholdet mellem Arbejdsgiver og Arbejder, saa vist maa man med Beklagelse se den Lethed, hvormed Partiet er gaaet med til her at gøre et Brud paa et Princip, et borgerligt Princip, om hvilket det konservative Hovedstadsblad „Berlingske Tidende“ med Ret skriver, at det her er ophævet, „skønt dette er et Princip, der hidtil altid har været dyrebart, baade for Arbejdsgiverne og Politikerne saavel af det konservative Parti som af det socialdemokratiske Parti.“

Men foruden denne socialpolitiske Vilkaarlighed, som sikkert kun vil bidrage til at

øge den gensidige Mistillid i Forholdet mellem Arbejdsgiver og Arbejder, øge Mistilliden til de saakaldte borgerlige Partier, har Lovforslaget en erhvervspolitisk Side, som giver Grund til den største Reservation fra et konservativt Synspunkt. Hvis Forholdet var det, at disse Kriseværnsforanstaltninger, Toldhjælpsforanstaltninger, betegnede, om jeg saa maa sige, en veloverlagt, statsmandsmæssig Strategi fra Regeringens Side, saaledes at Hensigten var lidt efter lidt at faa dens eget Parti drejet om i beskyttelsesvenlig Retning, om ikke i den doktrinære, saa dog i en under givne Forhold nødvendig Beskyttelsespolitik, hvis Forholdet var det, saaledes som man jo ofte ser det i Udlandet, at liberale Partiers Statsmænd under givne Forhold — og vi har set det tydeligt i de senere Aar — lempeligt drejer deres Parti over i den Retning, i hvilken de mener Forholdene gør det nødvendigt at føre Landets fremtidige Politik, hvis vi stod overfor noget lignende her, overfor en vel forberedt Offensiv i Retning af øget Kriseværn, kunde man maa-ske fra konservativ Side slaa sig til Taals med et saadant Lovforslag trods alle Mangler ved det i øvrigt. Men den, der kender det ærede Parti Venstre, vil jo neppe være i Tvivl om, at det drejer sig ikke her om statsmandsmæssig Strategi, men om partimæssig Valgtaktik. Formaålet er ikke lidt efter lidt at faa drejet den offentlige Mening i sine Partikredser over i Retning af en mere beskyttelsesvenlig Politik, men tværtimod at forberede, som det hedder, et taktisk Tilbagetog fra en saadan Politik, at trække sig tilbage i behørig Orden til i Forvejen vel forberedte valgtaktiske Stillinger.

Jeg tror, det er det, der er Hensigten med dette Lovforslag, og jeg maa atter her beklage, at en Hovedgrund til dette valgtaktiske Tilbagetog er den Holdning, som er indtaget dels fra den intransigente Fløj indenfor Partiet Venstre og dels fra det radikale Venstre overfor det moderate Venstre. Det er fra radikal Side, af det ærede Medlem Hr. Rode, hævdet, at det var umuligt at opretholde Importreguleringen, fordi Venstre saboterede denne Foranstaltning. Det har det ærede Medlem naturligvis Ret i, men hvis tre andre Partier ikke vil tillade det, saa kan, som jeg tidligere har gjort opmærksom paa, et enkelt Parti ikke vedblivende øve Sabotage mod et Lovforslag, som det selv har forelagt og selv har faaet vedtaget. Men har Venstre øvet Sabotage mod sit eget Lovforslag, saa tror jeg, man, uden at det er en større Overdrivelse, kan sige, at de Radikale